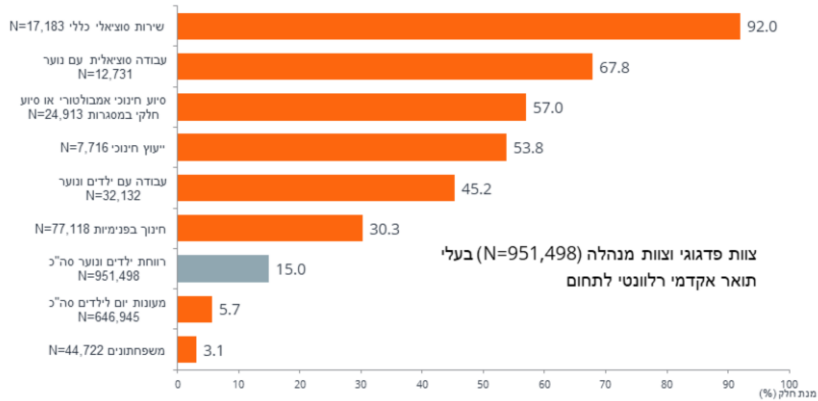

3.4.3 המיומנויות המקצועיות של הצוות הסוציו-פדגוגי

לאנשי המקצוע בתחום הסוציו-פדגוגי של רווחת הילדים והנוער רקע מגוון של לימודים או הכשרות מקצועיות מאוניברסיטאות, מכללות, בתי ספר מקצועיים או בתי ספר טכניים. חלקם היחסי של אנשי המקצוע שלהם תואר אקדמי רלוונטי הפעילות שונה בין תחום אחד למשנהו:

צוות פדגוגי וצוות מנהלה (N=951,498) בעלי תואר אקדמי רלוונטי לתחום

3.4.3 המיומנויות המקצועיות של הצוות הסוציו-פדגוגי

ברקב אנשי מקצוע העוסקים בתחום הסוציו-פדגוגי, ההכשרה המקצועית הינה התנאי העיקרי לעבודה ברווחת הילדים והנוער, מלבד כשירותם האישית של המועמדים. ההכשרה יכולה ללווה צורות רבות ושונות. עם גממה גוברת בשנים האחרונות למיקוד גדול יותר של תחומי התמחות אנשי המקצוע העוסקים בתחום הם בוגרי אוניברסיטאות, מכללות, בתי ספר מקצועיים או בתי ספר טכניים. בנוסף, מתקיימות התמחויות בתחומים שונים כדי לתת מענה למגוון התפקידים והקלי היעד.

לאור ההתרחבות הדינמית שעבר כוח האדם בשירותי הרווחת הילדים ונוער בשנים האחרונות (ראו הערות לשקופית 3.4.1), מעניין גם לבחון כיצד התפתחו המיומנויות של אנשי המקצוע בשירותי הרווחת לאורך תקופה זו. אחד המדדים המועילים בהקשר זה, במיוחד בהתחשב בדיון המתמשך על הצורך ב"אקדמיזציה" של רווחת הילדים והנוער, הוא מידת ההתמחות, דהיינו, חלקם היחסי של העובדים בתחום זה שהם בעלי תואר אקדמי רלוונטי. תואר ראשון /או שני בעבודה סוציאלית /או דיפלומה בעבודה סוציאלית בשילוב תואר מאוניברסיטה או מכללה, וכן הסמכה ממשלתית מוכרת בחינוך ילדים (כולל תואר ראשון/שני). בתלות בתחום, חלקם של אנשי מקצוע שהם בעלי תואר אקדמי יכול להשתנות במידה ניכרת.

מעונות יום לילדים

ב-2019, מעונות היום לילדים היו התחום ברווחת הילדים והנוער בו נמצא השיעור הנמוך ביותר של עובדים בעלי השכלה אקדמית – קצת פחות מ-6%. עם זאת, השכלה אוניברסיטאית איננה נדרשת, בדרך כלל, מעובדי מעונות היום לילדים. ההסמכה העיקרית בתחום זה היא חינוך לגיל רך, ש-66% מהעוסקים בתחום מחזיקים בה. מספרם של בעלי רקע אקדמי עלה מעט בשנים האחרונות בעקבות פתיחת תוכניות חדשות לחינוך לגיל הרך באוניברסיטאות והתמקדות רבה יותר ברקע האקדמי של המועמדים לעבודה בתפקידים מסוימים, לרבות בדרג הניהולי. בניגוד לעבודה במעונות יום לילדים, אין צורך בהכשרה מקצועית מסוימת על מנת לעבוד כמטפלת במשפחתונים. אולם הצוות נדרש בדרך כלל להשתתף בקורסים להכשרה בסיסית של 160 שעות לפחות. ב-2019, 73% מהמטפלות במשפחתונים קיבלו הכשרה בסיסית כאמור. רק 3% מהן היו בעלות תואר אקדמי בתחום.

שירותי תמיכה חינוכית

קצת יותר מאחד מכל שלושה איש (38%) המועסקים בשירותי התמיכה החינוכית הם בעלי תואר אקדמי רלוונטי לתחום. המספר המדויק משתנה בהתאם לתחום הספציפי: ב-2018, כ-30% מאנשי המקצוע שעבדו בפנימיות היו בעלי רקע אקדמי מתאים – אחוז נמוך באופן משמעותי מהמועסקים בשירותים האמבולטוריים או השירותים הניתנים באופן חלקי במסגרות (57%) או במתן יעוץ חינוכי (54%). בתחום האחרון, כ-35% נוספים, קרי חלק גדול מהמועסקים, היה תואר אקדמי בתחום אחר, לרוב במקצועות הפסיכולוגיה.

עבודה עם ילדים ונוער

פרופיל הכישרון של אנשי המקצוע העובדים עם ילדים ונוער מגוון לפילאי, החל מלימודים בתחום הסוציו-פדגוגי וכלכלת בית וכלה באמנות. בסוף 2018, המועסקים בעבודה עם ילדים ונוער היו בדרך כלל בוגרי לימודי עבודה או לימודים אוניברסיטאיים. מתוך 32,100 המועסקים שקיימים לגביהם נתונים, כ-45% היו בעלי תואר אקדמי רלוונטי, בדרך כלל ממכללות.

עבודה סוציאלית עם נוער

חלק גדול מהמועסקים בעבודה סוציאלית עם נוער, למעט עבודה סוציאלית עם נוער בפנימיות, היו בעלי תואר אקדמי במקצועות הסוציו-פדגוגיים. לדוגמה, ב-2018, כ-85% מהעובדים הסוציאליים בבתי הספר היו בעלי תואר אקדמי, כך שרמת השלמתם תאמה את הרקע האקדמי של צוות ההוראה שלצדו הם עבדו.

שירותים סוציאליים כלליים

המחלקה לשירותים סוציאליים כלליים היא אחד מהתחומים בעלי השיעור הגבוה ביותר של עובדים בתחום רווחת הילדים והנוער, שלהם תואר אקדמי: 92% בשנת 2018.

לקריאה נוספת

Mühlmann, Thomas/Olszenka, Ninja/Fendrich, Sandra (2020): Das Personal in der Kinder- und Jugendhilfe – ein aktueller Überblick, in: KomDat Jugendhilfe, Issue 1, p. 1–6.
 Fuchs-Rechlin, Kirsten/Rauschenbach, Thomas (2019): Neue Herausforderungen, neue Kompetenzen? Sozialer Wandel und die Konsequenzen für die Professionalisierung, in: AGJ (ed.), Ohne uns geht nichts! Fachkräfte in der Kinder- und Jugendhilfe, Berlin, p. 44–64.
 Kunhenn, Jacqueline/Oelcher, Gertrud (2019): Fachkraft – Fachkräftegebot, in: AGJ (ed.), Ohne uns geht nichts! Fachkräfte in der Kinder- und Jugendhilfe, Berlin, p. 35–43.
 Statistisches Bundesamt (2020): Statistiken der Kinder- und Jugendhilfe – Kinder und tätige Personen in Tageseinrichtungen und in öffentlich geförderter Kindertagespflege 2019; online: https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Soziales/Kindertagesbetreuung/Publikationen/Downloads-Kindertagesbetreuung/tageseinrichtungen-kindertagespflege-5225402207004.pdf?__blob=publicationFile (last accessed: 31 May 2021).
 Statistisches Bundesamt (2020): Statistiken der Kinder- und Jugendhilfe – Einrichtungen und tätige Personen 2018; online: https://www.destatis.de/DE/Themen/Gesellschaft-Umwelt/Soziales/Kinderhilfe-Jugendhilfe/Publikationen/Downloads-Kinder-und-Jugendhilfe/sonstige-einrichtungen-5225403189004.pdf?__blob=publicationFile (last accessed: 31 May 2021).